№ 60. Czwartek 13. Marca 1862. Rok wydania 52.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Inserecya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

(Ofiary na dotkniętych powodzią.)

W ostatnich dniach karnawału wyprawiono w Kolomyi za staraniem przełożonego obwodu zabawę wieczorną na rzecz dotkniętych powodzią mieszkańców nadwiślańskich. Po odtrąceniu kosztów zebrała się na ten cel kwota 111 zł. 28½ c. w. a., którą odesłano już przełożonemu obwodu tarnowskiego.

Gminy *Tarnowiec*, *Sądkowa*, *Wrocanka*, *Polakówka*, *Brzezówka*, *Umieszcz*, *Gąsówka*, *Dobrucowa* i *Glimczek* (w obwodzie Tarnowskim) przyjęły na siebie następujące obowiązki dla założenia szkoły trywialnej w Tarnowcu, której nauczyciel ma pełnić oraz służbę organisty:

1) Istniejący już budynek szkolny utrzymywać zawsze w dobrym stanie i sprawiać potrzebne porządki szkolne.

2) Na utrzymanie nauczyciela płacić rocznie gotówką i w naturaliach, a mianowicie: Tarnowiec 20 zł. w. a. i 5 kóp zboża; Sądkowa 12 zł. w. a. i 3½ kóp zboża; Wrocanka 25 zł. w. a. i 8 kóp zboża; Polakówka 12 zł. w. a. i 3 kóp zboża; Brzezówka 12 zł. w. a. i 3½ kóp zboża; Umieszcz 15 zł. w. a. i 4 kóp zboża; Gąsówka 5 zł. w. a. i 2½ kopy zboża; Dobrucowa 5 zł. w. a. i 1½ kopy zboża, a Glimczek 8 zł. w. a. i 2 kóp zboża. Razem 114 zł. w. a. i 32 kóp zboża.

3) Dostawiać bezpłatnie potrzebne na opał szkoły drzewo, które każdy nauczyciel ma kupować z własnych funduszów.

Zaś organista w Tarnowcu ma pobierać: *a)* od plebana miejscowego roczną płacę 26 zł. 25 c. w. a. i *b)* dochód z gruntu fundacyjnego nr. 48 objętości jednego morga i 98 sążni kwadratowych, obliczony na 6 zł. 5 c. w. a.

Zatem wynosić będzie cała dotacya projektowanej szkoły trywialnej w Tarnowcu 146 zł. 30 c. w. a. w gotówce i 32 kóp zboża, czyli licząc kopę zboża na 3 zł. w. a. — 242 zł. 30 c. w. a.

Okazaną temi ofiarami pożyteczną dla ogółu dążność ku poparciu oświaty między ludem wiejskim podaje c. k. Namiestnictwo z wyrazem uznania do wiadomości powszechnej.

Telegramy.

Raguza, 10. marca. Ponieważ rozchwiały się układy dla przesadnych wymagań Vukalovicha, ciągną dziś Turcy na Zubzi.

Berlin, 10. marca. Dotąd nie odwołano zapowiedzianego na jutro posiedzenia izby deputowanych. — *Neue Pr. Ztg.* dowiaduje się, że dymisya gabinetu nie została przyjęta, owszem miał Król dać odmowną odpowiedź ministrom.

Weimar, 10go marca. Na dzisiejszem posiedzeniu sejmu krajowego przyjęty został wniosek Friesa względem zniesienia związkowej ustawy prasy. Minister stanu odpowiedział, że rząd nie przystanie na to. Pośredniczy wniosek Braego względem modyfikacyi uchwał związkowych nie utrzymał się.

Przegląd polityczny.

Lwów, 13. marca. Dzisiaj odebraliśmy wiadomość o przybyciu Najjaśniejszego Pana do Wenecyi; Monarcha stanął tamże dn. 9. bieżącego miesiąca o godzinie trzeciej rannej.

Na posiedzeniu izby deputowanych z d. 10. b. m. Jego Exc. p. minister Lasser zawiadomił izbę, iż Najjaśn. Pan udzielić raczył najwyższą sankcyę zasadom ustawy gminnej, przez obydwie izby przyjętym, i polecił p. ministrowi stanu wprowadzenie ich w wykonanie. Następnie Jego Exc. p. minister Plener złożył na stole izby trzy projekta do praw, z których pierwszy odnosi się do zaprowadzenia nowego sposobu opodatkowania wina, moszczu i mięsa, drugi do podwyższenia ceny soli do użytku ludzkiego służącej, trzeci nakoniec do podwyższenia oplaty na wyrób cukru burakowego. Poczem izba słuchała sprawozdanie dep. Rygera, jako referenta wydziału do zgłębienia projektu względem zmiany niektórych paragrafów ustawy przemysłowej, tudzież wniosków w tym przedmiocie przez dep. Mühlfelda i Giskrę złożonych, których ogłoszenie drukiem na wniosek dep. Prażaka uchwaliła i posiedzenie do następującego czwartku odroczyła.

Powszechna pruska gazeta zamieściła artykuł, w którym najmocniej zaprzecza twierdzeniu, jakoby rząd pruski zmienić miał politykę swoją zewnętrzną. Taż gazeta donosi jako wieść w obiegu będącą, iż, jeżeli dymisya ministrów przez Króla Jmci przyjętą nie zostanie, w takim razie nastąpi rozwiązanie izby deputowanych. Tym czasem wyszły z druku sprawozdania wydziałów tejże izby do kwestyi heskiej i niemieckiej wysadzonych.

Pomiędzy rządem austryackim a rządem wirtemberskim zawartą została konwencya, znosząca wizę paszportową w obydwu państwach dla właściwych poddanych.

Zamieściliśmy w właściwej rubryce korespondencyę z Kochinchiny, donoszącą o strasznem prześladowaniu i mordowaniu krajowców chrześcian przez władze tamtejsze krajowe. Wojska francuskie ochraniają nieszczęśliwe ofiary i opiekują się niemi z wszelką gorliwością. — W izbie deputowanych francuskiej ostygł zapał, z którym powitano nowy projekt do prawa w miejsce cofniętej dotacyi jen. Montauban wniesiony. Przekonano się bowiem przy głębszej rozwadze, że projekt ten ustanawia jako zasadę to, co Cesarz w pojedynczym przypadku przeprowadzić zamyślał, i daje Cesarzowi moc i władzę stanowienia o pensyach i dotacyach na drodze wydawanych dekretów bez dalszego wpływu ciała prawodawczego. Podajemy dziś dalszy ciąg rozpraw nad adresem w ciale prawodawczem prowadzonych, zwracając uwagę na mowy margrabi de Pierri i p. Picard, które w właściwem świetle wystawiają położenie wewnętrzne Francyi, a mianowicie niedolę prasy drukarskiej pod rządami cesarskiemi.

W Anglii ministeryum małą poniosło porażkę. Izba bowiem niższa, na wniosek Selwina, zredukowała o 12.700 funtów szterlingów wydatki na szkoły kadetów żądane, pomimo oporu ze strony ministrów. Zresztą rozprawy w parlamencie dotyczą samych spraw wewnętrznych. Wniosek o wysadzenie komitetu gwoli zbadania ducha nauk, w kolegium katolickiem w Maynoot w Irlandyi udzielanych, świadczy o śladach nietolerancyi, pewnej części ludności angielskiej dla kościoła katolickiego.

W Stambule obiegały wieści o zawarciu pożyczki 8 milionów funtów szterlingów na giełdzie londyńskiej. Wieści o uśmierzeniu powstania w Bosnii i Hercegowinie okazały się mylne; wiadomości bowiem ostatnią pocztą nadeszłe donoszą o zerwaniu układów między Omerem Baszą a Wukalowichem naczelnikiem powstańców, w skutek czego Omer Basza rozpoczął na nowo kroki wojenne przeciwko powstańcom.

Sprawy krajowe.

(Posiedzenie izby deputowanych z dnia 10. marca.)

Przewodniczący prezes dr. Hein.

Na ławie ministeryalnej zajęli miejsce pp. Schmerling, Mecsery, Lasser, Plener, Degenfeld, Wickenburg i naczelnik sekcyjny Rizy.

Jego Exc. pan minister Lasser zawiadomił izbę, iż Najjaśn. Pan udzielić raczył najwyższą sankcyę zasadom prawa gminnego, przez izbę panów i izbę deputowanych przyjętym, i zarazem wykonanie takowych p. ministrowi stanu polecił.

Jego Exc. pan minister handlu hr. Wickenburg odpowiedział na interpelacyę względem budowy skrzydła drogi żelaznej między Pettau i Marburgiem co następuje: „Obadwa punkta Pettau i Marburg są już ze sobą złączone drogą żelazną przez Pragerhof przeprowadzoną; wszakże jest zobowiązanie prowadzenia bezpośredniej drogi szynowej z Marburga do Pettau, która bliższą będzie o pół trzeci mili, i zarazem posłuży jako punkt wyjścia dla drogi żelaznej Klagenfurtskiej i dla podobnej drogi z Budy do Kaniczy prowadzić się mającej. Zobowiązanie to, ciążące na spółce południowej kolei żelaznej, nigdy z oka nie spuściłem, i już w sierpniu z. r. zażądałem od tejże spółki gruntownej relacyi o stanie tej sprawy. Z relacyi tej wynika, że plan budowy drogi żelaznej wyż wspomnionej kompletnie już został wypracowany, lecz budowa jeszcze nie została rozpoczętą. Spółka dodała zarazem zapewnienie, iż nie ma zamiaru usuwania się od obowiązku wybudowania osobnego skrzydła drogi żelaznej z Pettau do Marburga. Sądzi jednak, że termin budowy winien być przedłożony, a to gwoli temu, ażeby siły spółki na teraz skierowane być mogły ku ukończeniu budowy ważniejszych linij drogi żelaznej, co zdaniem jej, bez szkody handlowego obrotu nastąpić może. Gdy jednak spółka w relacyi tej nie oznaczyła terminu, w którym skrzydło drogi żelaznej wyżej powołane wybudować zamyśla, przeto zażądałem w tym względzie nowego sprawozdania. Jak skoro mi takowe nadesłane będzie, całą tę sprawę gruntownej poddam rozwadze i właściwe środki zarządzić nie omieszkam.

Jego Exc. p. minister Plener złożył projekt do prawa o przyszłem opodatkowaniu konsumcyjnem wina, moszczu i mięsa.

Prawo to zamierza usunąć uciążliwości, jakie powstały przeciwko systemowi rozporządzeniem z dn. 12. maja 1859 roku zaprowadzonemu, i właściwie dąży do zaprowadzenia dawniejszego sposobu podatkowania. Uwolnione zostaną od podatku najprzód miejscowy zwykły trunek domowy, tudzież wszystkie trunki mały stopień wina w sobie zawierające a przez zalanie wody na wytłoczki winne produkowane. Gminy będą uwolnione od przymusowego udziału w poborze podatku, ustanie obowiązek opłaty już w chwili sprowadzenia trunku na miejsce, i nastaje dopiero w chwili

spuszczenia go do piwnic. Ustaną urzędowe przekazy a wróci dawny sposób poboru, na drodze układów, dzierzaw lub własnego zarządu.

Nowe prawo ma wejść w wykonanie od d. 1. listopada 1862 roku, gdyż na bieżący rok administracyjny dawny podatek w budżecie już przyjęty został, raty jego w ciągu roku regularnie wpływają, w ogóle zaś każda zmiana systemu opodatkowania w ciągu roku administracyjnego zaprowadzoną, wielkie za sobą pociąga niedogodności.

Drugi projekt do prawa odnosi się do podwyższenia ceny soli na użytek ludzki przeznaczonej. Zrobiłem uwagę na posiedzeniu z dnia 5go b. m., że podwyższenie to wynosić będzie 1 reński na cetnarze, co dla konsumentów żadnem nie będzie przeciążeniem, a jednak skarbowi 5 milionów reńskich rocznego przyniesie dochodu. Zdaje mi się, że projekt ten może przesąd jaki przeciwko sobie mieć będzie, wszakże przy głębszej rozwadze każdy się na niego zgodzi, i tem mniej ganić go będzie, że obecne ceny na sól gospodarczą i przemysłową zatrzymane będą, tudzież redukcya ceny soli do Istryi i Pogranicza wojskowego w ostatnich czasach z szczególnych względów zaprowadzona nie naruszoną zostanie.

Trzeci projekt do prawa odnosi się do podwyższenia opłaty konsumcyjnej na cukier, a raczej nadzwyczajnego dodatku do tej opłaty. Podwyższenie to nastąpić ma w ten sposób, i dodatek obecny 20% od właściwej opłaty wynoszący o drugie 20% podniesiony zostanie, a zatem 40%, czyli dwie piąte właściwej opłaty wyniesie. Podatek ten nie więcej jak jeden milion wnoszący znajduje usprawiedliwienie w nadzwyczajnym wzroście cukrowarni krajowych i w nadzwyczajnej protekcyi, jaką im przyznano przez nałożenie wysokiego cła na cukier zagraniczny z nie małym uszczerbkiem dochodów skarbowych. Do projektu do prawa dołączam wywód motywów, obejmujący szczegółowe data statystyczne, i dodam jeszcze, że chwila, od której począć się ma wyższe opodatkowanie, zgadzać się będzie z zapewnieniem w roku 1858 udzielonem co do stałości podatku samego.

Następnie zabiera głos dep. Ryger jako referent wydziału do rewizyi prawa przemysłowego z dnia 20. grudnia 1859 roku wysadzonego. Wykazuje liczne niedokładności relacyi drukiem ogłoszonej. Opuszczono paragrafy odnoszące się do przymusowego tworzenia stowarzyszeń i innemi je zastąpiono. Broni wniosków wydziału, i sądzi, iż izba jedynie paragrafy przez tenże zmienione pod rozwagę wziąść winna.

Dep. Mühlfeld mówi przeciwko wnioskom wydziału, i składa inny projekt przez siebie zredagowany, który po odczytaniu poparty zostaje przez właściwą liczbę członków.

Dep. Giskra broni konkluzyi wydziału, i składa wniosek takowy z wnioskiem dep. Mühlfelda godzący, zaś dep. Prażak żąda, ażeby wnioski Mühlfelda i Giskry przed wszelką decyzyą do druku podane i pomiędzy członków rozesłane zostały.

Wniosek dep. Prażaka przyjęty został, poczem posiedzenie zamknięte i do czwartku odroczone zostało.

Wenecya, 9. marca. (Przybycie Jego Mości Cesarza do Wenecyi.) Jego c. k. Apost. Mość przybył tu dzisiaj o 3ciej godzinie rano.

(Kancelarya nadworna królestw Dalmacyi, Kroacyi i Slawonii.) Najwyższa władza administracyjna Kroacyi i Slawonii, która rozpoczęła czynności swoje pod imieniem królewsko-kroacko-slawońskiego dykasteryum nadwornego, zorganizowana w myśl najwyższego postanowienia z 3. lutego 1862 urzędować będzie dalej pod imieniem król. kancelaryi nadwornej dla królestwa Dalmacyi, Kroacyi i Slawonii.

Zakres działania tej kancelaryi nadwornej w myśl najwyższych postanowień z 5. grudnia 1860 i 3. lutego 1862, będzie obejmował zakres działania byłych ministerów spraw wewnętrznych, wyznań, oświecenia i sprawiedliwości z zastrzeżeniem zmian odpowiednich do konstytucyi całego państwa, i przywróconej konstytucyi pomienionego królestwa.

Anglia.

(Rozprawy parlamentu z 6. marca.) W izbie niższej Whalley oświadcza, że 18go b. m. zaproponuje utworzyć wydział, któryby zbadał, o ile nauki w Maynooth wykładane i karność tamtejsza wpłynąć mogą na polityczne wyobrażenia i zachowanie się młodzieży względem monarchii. W komitecie przychodzi pod obrady budżet wojskowy. Na szkoły wojskowe przeznaczył rząd 296.283 funt. sztr. Lelwyn proponuje zmniejszyć tę sumę o 12.700 funt. sztr., to jest o kwotę, której wymaga w tym roku podwyższenie liczby uczniów. Projekt przyjęty 81 głosami przeciw 53.

Francya.

Paryż, 8. marca. (Renta wojskowych zasłużonych.) *Monitor* z dnia 7. marca zawiera dodatkowe objaśnienie projektu do prawa ciału prawodawczemu złożonego. Ponieważ kwota renty na cel nagród wojskowych w projekcie nie jest oznaczoną, przeto takowa w porozumieniu z ciałem prawodawczem ustanowioną będzie.

(Prześladowanie chrześcian w Kochinchinie.) W Monitorze floty znajduje się pismo z Saigun w Kochinchinie, przedstawiające okropny obraz prześladowań, jakie chrześcianie anamiccy wycierpieć muszą. Okropny nam się przedstawił widok, „pisze oficer francuski“, jakeśmy więzienia w Baria zwiedzali. Leżało tam pięć set trupów zwęglonych. Prócz tego wielu z tych nieszczęśliwych zabito w okolicy więzienia, każdego dnia robiliśmy wycieczki dla wynalezienia chrześcian, którzy się schronili przed stosem. Dnia 11. stycznia podejmowaliśmy 50 kobiet i dzieci na pół spalonych. Nazajutrz przybył długi szereg matek prowadzących dzieci ze sobą. Niosły one na plecach w koszach każda po dwoje dzieci na pół spalonych. Na czele postępowała kobieta z wizerunkiem Chrystusa. Od dwóch dni spalono przeszło 200 chrześcian. Cesarz (anamicki) kazał zabić wszystkich swoich poddanych, wyznawających fałszywą (jak tu mówią) religię. Rozkaz ten łatwy jest do wykonania, bo z rozkazu Mandarynów znaczą chrześcian już w pierwszem dzieciństwie na policzkach w bliskości prawego ucha.“

(Korespondencya z Vera Cruz.) Korespondencya z Vera Cruz w dzisiejszym Monitorze zamieszczona wywołała powszechne zdziwienie w świecie politycznym. Jest ona weale z innego tonu pisana, jak korespondencya przed dwoma dniami zamieszczona, i trudno przyznać obudwom urzędowe znaczenie, tak dobrze ostatnia jest poprzedniej przeciwna. Już i *Opinion nationale* mówi o prawdopodobnem odwołaniu jenerała Prim, którego posądzają tu i w Madrycie o to, iż przy ewentualnej zmianie rządu o sobie samym pamiętać będzie. Jak wiadomo, jenerał Prim pojął za żonę bogatą Mexykankę. Infant Don Sebastian udać się ma do Paryża i Londynu w sprawie mexykańskiej.

(Wiadomości bieżące.) Inkwizycya z Miotem, Greppo i innymi uwięzionymi republikanami w ciągłym jest toku. Oskarżeni oni są o spisek przeciwko bezpieczeństwu państwa i o udział w tajnych towarzystwach. Wieść niesie, że Ganesco ma znów być z Francyi wydalony. Sekretarz jego również zostaje pod śledztwem. Liczbę uwięzionych osób podają do 62. Mówią o memoryale, który dwór rzymski ogłosić ma w odparciu aktów urzędowych przez księcia Napoleona publikowanych. Mają w nim być depesze z archiwów Watykanu wyjęte, które rzeczy wystawiają weale odmiennem świetle.

Belgia.

(Podróż księcia Brabantu.) Dnia 6. marca wieczorem przybyła niespodzianie telegraficzna depesza księcia Brabantu z Southampton do dyrekcyi marynarki z żądaniem, ażeby natychmiast wysłano parowiec do Dower gwoli powrotu księcia. Książę wypłynał z Southampton dnia 4. marca na parowcu śrubowym, po dwudniowej jednak podróży statek wycierpiał wiele od burzy, śruba jego została uszkodzoną, tak, że znów do Southampton powrócić musiał. Książę pragnie, jak depesza mówi, odpocząć kilka dni w Laeken, zanim podróż swoją na nowo rozpocznie. — Król zawsze jeszcze słabuje; przed kilkoma dniami powołany został do konsylium sławny lekarz Leroy d' Etiolles z Paryża. — Senat rozpoczął wczoraj prace swoje, żadnego znaczenia nie mające. Pp. Malou i Biszofshajm zwykłą złożyli przysięgę.

Szwajcarya.

(Spór graniczny z Francyą załatwiony.) Na ostatnią notę francuską względem zajścia w Ville la Grand, zawierająca żądanie, aby Szwajcarya spłaciła dwie trzecie części kosztów, podczas gdy Francya tylko jedną trzecią część ich chce wziąć na siebie, związkowa rada szwajcarska odpowiedziała niezwłocznie w ten sposób, że Szwajcarya chcąc raz ten spór nieszczęśliwy załatwić, weźmie na siebie wypłatę od gabinetu francuskiego żądaną, to jest wynagrodzi Francuzów przy rzeczonem zajściu ranionych, a Francya ma ponieść tylko koszta reparacyi domu obliczone na 400 fr. Rada związkowa nie będzie już wdawać się w dyskusyę nad kwestyą prawa, wszystkie noty w tej sprawie wydane poda do publicznej wiadomości, a opinia publiczna z łatwością wyśledzi, po której stronie jest słuszność. Na tem oświadczeniu zakończyć się może ta smutna sprawa. Polityczne aresztacye w sasiednich częściach Francyi żywo zajęły uwagę ludności szwajcarskiej.

Niemce.

Berlin. (Przesilenie ministeryalne w Prusiech.) Podanie się ministeryum pruskiego do dymisyi stoi w bezpośrednim związku z przyjęciem wniosku Hagena, który większość izby deputowanych postawił w opozycyi przeciw rządowi, i dał wyobrażenie jak izba pojmuje kwestyę wojskową. Nie ma jeszcze wiadomości, czy Król przyjmie podanie o dymisyę, a zachodzi pytanie, czy przesilenie ministeryalne nie zamieni się w przesilenie izby deputowanych, i czy się jej rozwiązaniem nie skończy. Podzielają to zdanie dzienniki pruskie jak *N. Pr. Ztg.*, *Berlin. All. Ztg.* i *Nat. Ztg.* Wielu deputowanych, którzy głosowali za wnioskiem Hagena, nie pojmowali jego donioslości, lecz pojmowali ją przywódzcy stronnictw.

(Wiadomości bieżące.) Pod d. 8. b. m. *Allg. Pr. Ztg.* wystąpiła stanowczo przeciw doniesieniom o zwrocie zagranicznej polityki rządu królewskiego, z zaprzeczeniem wszelkim faktom do wyjaśnienia tych doniesień podanym.

Wyszły z druku obydwa sprawozdania komisyi względem kwestyi niemieckiej i włoskiej.

(Sprawa heska) Projekt względem kwestyi elektorstwa heskiego, który Austrya łącznie z Prusami przedłożyła na posiedzeniu sejmu związkowego w d. 8. b. m. jest następujący:

Rządy ces. austryacki i król. pruski zważywszy, że wysokie zgromadzenie związkowe zastrzegło sobie ostateczne oświadczenie

względem załatwienia kwestyi o konstytucyę elektorstwa heskiego, że na zasadzie dokumentów konstytucyjnych z 13. kwietnia 1852 i 30. maja 1860 nie mogło przyjść do porozumienia między rządem elektorstwa a krajem, że uchwała związkowa z 27. marca 1852 chociaż nie wymieniła ani jednego z przeciwnych związkowi postanowień dawnych ustaw konstytucyjnych, wyjednała tylko rewizyę tych ustaw ze stanowiska związkowego, że ostateczne przywrócenie trwałego i wszechstronnie uznanego stanu prawnego w elektorstwie heskiem należy do naglących interesów kraju i całej Niemczy, wnoszą, aby wysokie zgromadzenie związkowe wezwało rząd elektorski:

z uwzględnioniem prawami związkowemi zaręczonych przywilejów, mediatyzowanych i stanu rycerskiego stosowne rozporządzenie wydać, aby konstytucya z 5. stycznia 1831 r. w r. 1852 zniesiona, z zastrzeżeniem zmian odpowiednich ustawom związkowym, przywrócona zostoła.

Sztutgarda, 4. marca. (Wiza paszportów.) *Frankf. Journal* donosi, że rządy wirtemberski i austryacki ułożyły się znieść wzajemnie na przyszłość wymaganie wizy poselskiej na paszportach, książkach wędrowniczych i służbowych.

Dania.

Kopenhaga, 7. marca. (Rozprawy w radzie państwa.) Na dzisiejszem posiedzeniu rady państwa odbywała się druga obrada nad projektem do ustawy względem udzielenia indygienatu cudzoziemcom. Projekt wydziału, aby ustawa ta Holsztynowi także przysłużała za przyzwoleniem ministra finansów przyjęty 42 głosami przeciw 3. Wniosek, aby ważność ustawy nie zależała od podobnego postanowienia dla Holsztynu odrzucono 39 głosami przeciw 2 i przejście do trzeciej obrady 45 głosami przeciw 3 przyjęte.

Turcya.

(Traktat handlowy z Ameryką. — Wiadomości bieżące.) Nowy komisarz Porty dla Syryi, Cabuli Efendi, opuścił Konstantynopol d. 1. marca i udał się na swoje stanowisko. — Traktat handlowy zawarty między Portą a Stanami zjednoczonemi Ameryki północnej ma zacząć obowiązywać równocześnie z innemi traktatami handlowemi, które Porta z innemi mocarstwami zawarła.

W Konstantynopolu głoszą, że Porta ma zasięgnąć w Anglii pożyczkę 200 milionów franków.

Ameryka.

(Wypadki wojenne w Stanach.) Doniesienia z Nowego Yorku podają następujące szczegóły wzięcia warowni Donnelson: Atak na fort Donnelson nastąpił jednocześnie od strony wodnej i od strony lądowej. Zanim warownia kapitulowała, ucierpiało mocno sześć łodzi działowych, które w ogniu się znajdowały. Wojsko lądowe unii zdobyło reduty nad warownią panujące. W czasie walki wojsko unii straciło jedną bateryę, lecz ją wkrótce napowrót zdobyło. Siłę wojsk unii podają do 40.000 ludzi. Strata ich wynosić ma 300 zabitych, 600 rannych i 100 rozbiegłych. Jenerał Grant, który wojskiem unii dowodził, postąpił na jenerał-majora. Po zdobyciu warowni komodor Foote z dwoma łodziami działowemi i 8 moździerzowemi popłynął rzeką Kumberland, azeby zająć Clarsfield w Tenesse, gdzie także spodziewano się oporu. Separatyści opuścili Bowling Green i zdaje się wszystkie siły swoje nad rzeką Kumberland koncentrują. Jenerał unii Buell stał także nad Kumberlandem w 80.000 ludzi, a jenerałowie Nielson i Mitchell zamierzali postąpić przez Franklin na Nashville. W państwie Missouri wojska unii zajęte były ściganiem jenerała Price i wzięli w niewolę wielu żołnierzy i oficerów do jego korpusu należących. W Washingtonie wydział wojskowy złożył relacyę względem wniosku, według którego 100.000 dolarów przekazane być mają na opędzenie kosztów pomiaru linii telegraficznej z San Francesco do Amuru prowadzić się mającej. Sprawozdanie z pomiaru złożone być ma przed 1. stycznia 1863 roku.

(Sprawy mexykańskie.) Z Veracruz piszą pod dniem 31. stycznia: Jakkolwiek wypadnie odpowiedź na notę p. Doblado, pewną zawsze jest rzeczą, że dowódzcy sprzymierzonych postanowili w niczem nie ustępywać od pierwiastkowych zamiarów. Wojska zatem jak tylko będą w pogotowiu, postąpią naprzód. Zgodzono się na to, że oddział z 300 z osady trzech eskadr złożony zostanie w Veracruz dla strzeżenia miasta, zamek zaś San Juan de Ulloa zajęty będzie przez 50 ludzi z wojska i marynarki, przez trzy narody kolejno dostawionych. Postanowienie maszerowania naprzód tem jest rozsądniejsze, ile że wiadomości nadchodzące z wnętrza kraju i z Mexyku sytuacyę obecną w takiem przedstawiają świetle, iż żadnym sposobem dłużej utrzymać się nie może, pomimo twierdzeń rządu i zapewnienia dzienników interesowanych. Handel zupełnie upadł; drogi są niepewne, a bandy, które komunikacyę przerywają, nie pozwalają nawet pocztom, by za bramy miasta się wychyliły. W mieście samem panuje największy nieporzędek; w braku wszelkiej policyi mieszkańcy nie wychodzą na ulicę bez broni, a nawet wśród dnia białego ktoby się odważył wyjść o małą milkę za miasto, tego pewnie zrabują.

Afryka.

(Doniesienia z Egiptu. — Kanał Suez.) Z Marsylii telegrafują pod d. 6. marca: Said Basza ma w końcu kwietnia udać się do Paryża. Słychać, że Kenig Bej jego dawny nauczyciel a teraz sekretarz ma mu towarzyszyć. Julfurea Basza został mianowany ministrem spraw zagranicznych. Said Basza ograniczył liczbę krajowców pracujących przy przekopaniu kanału Suez do 2500. Kanał wody słodkiej będzie wkrótce skończony. Rząd zdaje się mieć zamiar przywrócić żeglugę na morzu Czerwonem.

Ostatnie wiadomości.

Lwów, 13. marca. Nie otrzymawszy dziś poczty wiedeńskiej, podaje się z „Czasu" następujące depesze telegraficzne:

Berlin, 11. marca. Z rozkazu królewskiego pod dniem dzisiejszym wydanego, izba deputowanych została rozwiązaną. „Allg. Preuss. Ztg." (Stern Zeitung) pisze, iż wybory do nowej izby zarządzone będą jak najspieszniej, tak, aby nowa izba deputowanych mogła się już w maju zgromadzić. „Staats-Anzeiger" ogłasza, iż p. Bethmann-Hollweg uwolniony został na własną prośbę od ministerstwa spraw duchownych i oświecenia.

Dubrownik (Raguza) 11. marca. Zdaje się, że Łukasz Wukałowicz spuścił z warunków przez siebie stawianych, albowiem Omer Basza wstrzymał swój pochód do Zubczy; Wukałowicz opuścił Sutorynę.

Wiadomości handlowe.

Lwów, 12. marca. Na naszym dzisiejszym targu były następujące przeciętne ceny: mec pszenicy (82 ℔) 5zł.; żyta (75 ℔) 3zł. 14c.; jęczmienia (67 ℔) 2zł. 52c.; owsa (44 ℔) 1zł. 45c.; hreczki 3zł. 23c.; kartofli 1zł. 70c.; — cetnar siana 1zł. 2c.; okłotów 75c.; — sąg drzewa bukowego 12zł. 55c., sosnowego 8zł. 85c. Ceny drobiazgowej sprzedaży bez odmiany. — Dnia 10. b. m. nie było dowozu i targu.

Lwów, 12. marca. Na targ przedwczorajszy przypędzono 194 wołów, mianowicie z Gołogór 8 sztuk, ze Złoczowa 20, ze Strzelisk 29, z Pomorzan 3 stada po 50, 20 i 7 sztuk, ze Lwowa 0, z Wytkowa 18, z Kamionki 11, z Bóbrki 8 a z Zimnejwody 14 sztuk. Z tej liczby sprzedano — jak nam donoszą — na targu 127 sztuk na potrzeb miasta i płacono za woła mogącego ważyć 290 ℔ mięsa i 40 ℔ łoju, 61zł. 50c.; sztuka zaś, którą szacowano na 360 ℔ mięsa i 70 ℔ łoju, kosztowała 85zł. w. a.

Zestawienie przeciętnych cen, jakie były na targach w Bochni w miesiącu lutym 1862.

	Mec ważył	Przywieziono	Sprzedano	Płacono w przecięciu za 1 mec w. a.	
	funtów	meców niż. austr		zł.	c.
Mec pszenicy	85	1400	1400	5	50
„ żyta	75	1200	1200	3	30
„ jęczmieuia . . .	71	800	800	2	58
„ owsa	51	650	650	1	75
„ kartofli	.	360	360	1	67

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 10. marca 1862.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	328.40	— 1.2	100.0	połud.-wsch. sł.	pochmurno
2. god. po poł.	328.83	+ 2.0	80.0	poludniowy „	„
10. god. wiecz.	328.70	— 0.9	83.3	„ „	jasno

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 12. marca.

Hotel rosyjski: P. Kulczykowski Tomasz, z Podola.

Hotel europejski: Zagórski Wład., z Podburza. — Jędrzejowicz Maxm., z Śniatyna. — Krzyżanowski Michał, z Czepowód. — Rulikowski Kaj., z Świtarzowa. — Hr. Stadnicki Jan, z Boratyna.

Hotel Langa: Wierzbowski Felix, z Bereznicy.

Hotel angielski: Kowalski Erazm, z Bratkowiec.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 12. marca.

PP. Wiśniewski Ignacy, do Hrycowiec. — Hr. Dzieduszycki Alfons, do Chełma. — Załuski Kajetan, do Rzeplina. — Barzykowski Michał, do Laszek górnych. — Jędrzejewicz Stanisław, do Felsztyna. — Rucki Pius, na Podole.—

Hr. Orłowski Alex., na Podole. — Kriegshaber Franciszek, do Łuszkowiec. — Cikowski Antoni, do Złotnik.

TEATR.

Dziś w teatrze niemieckim: „**Das Pensionat**“, komiczna operetka w 1 akcie, i „**Ein Arzt**“, komedya w 1 akcie.

Kurs lwowski.

Dnia 12. marca

		gotówką zł.	gotówką c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski . . .	wal. austr.	6	46	6	52
Dukat cesarski	„ „	6	47	6	54
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	11	20	11	34
Rubel srebrny rosyjski	„ „	2	14	2	17
Talar pruski	„ „	2	4	2	7
Polski kurant i pięciozłotówka . . .	„ „	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	bez kuponów	79	35	80	03
„ „ „ m. k. za 100 zł.	bez kuponów	83	35	84	03
Akcye gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	bez kuponów	195	50	197	—
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	68	75	69	45
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	83	38	84	13

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 12. marca.

	Instytut kupuje zł.	kupuje c.	sprzedaje zł.	sprzedaje c.	Za kupon wypada zł.	c.
Nowe prócz kuponów 100 po w. a.	79	75	80	25	—	78 8/9
Dawne „ „ 100 „ „	83	74	84	26	—	82 5/6

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 12 marca.

Z pożyczki narod. po 5% za 100 złr. 84.—. Metaliki po 5% za 100 zł. 70 15; po 4½% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.—. Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier —.—; Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Akcye Banku narodowego sztuka 824 ; Instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 200.40; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.—.

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

Wexlowy. Za 100 zł. południowo-niemieckiej waluty —.—. — Lipsk za 100 talarów —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 137 75. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Paryż za 100 fr. —.—.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6.54, dukaty ces. pełnej wagi —.—. korony —.—, półkorony —.—. Srebro 136 50

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 10. marca.

1. Dług publiczny.

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5% . .	65.40	65 50
Z pożyczki narod. z proc. od stycznia do lipca po 5%	83.90	84 —
Z pożyczki narod. z proc. od kwiet. do paźd. po 5%	84.25	84 35
Z r. 1851, ser. B. po 5%	—.—	—.—
Metaliki po 5%	70.30	70 40
Metaliki z proc. od maja do listopada po 5%	70 40	70 80
dtto. „ 4½% . . .	61 60	61 80
dtto. „ 4%	54 70	54 90
dtto. „ 3%	41 25	41 50
dtto. „ 2½%	35 50	37.50
dtto. „ 1%	14 —	14 25
Przez. do wylos. z r. 1839	139.—	139.50
„ 1854	91 60	91.80
„ 1860	92 50	92 60
Przeznaczone do losowan. z r. 1860 po 100 zł . .	96 50	97.—
Renty Como po 42 lir. aus.	16.50	17.—
Wylos. obl. dawn. długu państ. po 5%	68.—	68.50
„ „ 4½%	61 —	61 50
„ „ 4%	54 —	54 25
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju „ 3½%	46.50	47.50
„ 3%	—.—	46.—
„ 2½%	45 —	45.50
„ 2¼%	38.—	38.50
„ 2%	34.50	35.—
„ 1¾%	—.—	30.50
dtto. z procent za granicą . „ 5%	68.—	68 50
„ 4½%	61 —	61.50
„ 4%	53.—	53.50
B. Krajów koronnych		
Obligacye indemn. po 5% za 100 zł.: Niższej Austryi .	88 50	89.—
Wyż. Aust. i Salb.	86.25	86.75
Czech	89.—	90.—
Morawii	91.—	92 —
Szląska	88.50	89 —
Styryi	88.—	88 50
Tyrolu	96.—	97.—
Kar., Krainy. i Wyb.	87.—	88.50
Węgier	71 —	71 50
Obl. ind. po 5 proc. za 100 zł.: Ban. Tem., Kroacyi i Slawonii . . .	74 50	75.—
Galicyi	69.30	69 50
Siedmiogr. i Bukow.	67 75	68.25
Lom. wen. poż. z r. 1850	—.—	—.—
Wen. pożyczka z r. 1859	99.—	99 50
Dług Tyrolu po 5%	68.—	68.50
„ 4%	54 —	54.25
„ 3½%	46 50	47.50
Dług Salcburga „ 3%	38.—	38.50
„ 2½%	32.—	32.50
Dług Krainy „ 2%	25.—	25.50
„ 1¾%	21.50	22.—

2. Stan oblig. domestykaln.

	pien.	towar.
po 3% za 100 zł. . .	16.—	17.—
„ 2½% za 100 zł. . .	14.—	15.—
„ 2¼% za 100 zł. . .	12.—	13.—
„ 2% za 100 zł. . . .	11.—	12.—
„ 1¾% za 100 zł. . .	10.—	11.—

3. Akcye.

	pien.	towar.
Banku nar.	824 —	826
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	199.—	199 10
Niż.-austr. tow. eskomt. po 500 zł.	620 —	621 —
Półn. kol. po 1000 zł. m. k.	2145.	2147.—
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	275.—	275 50
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł.	157 25	157 75
Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k. .	127 75	128.—
Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 140 zł. (70%) wpłaty	147.—	147.—
Połud. kolei państ., lomb.-wen. i central.-włoskiej kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłata 180 zł. (90%)	271 —	272.—
Kol. Kar. Lud. po 200 zł. m. k. z wpł. po 160 zł. (80%)	196 —	196.50
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k.	25.—	27.—
dtto. II. emis. po 200 zł. m. k	81.—	82.—
Kolej Bustehradzka po 500 zł m. k.	698.—	700.—
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	162.—	—.—
Kol. Bern. Ross. po 200 zł. dtto. z pierwszeństwem po 200 zł. m. k. . . .	—.—	200.—
Kol. Grac.-Köfl. i Tow. górn. po 200 zł. w. a. .	156. —	158.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	434 —	435.—
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	226.—	228 —
Mostu łańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	396.—	398 —
Tow. młyna par. w Wied. po 500 zł. m. k. . . .	400.—	402 —
Powsz. austr. Tow. gaz. po 250 zł. m. k. . . .	200.—	205 —

4. Listy zastawne.

	pien.	towar.
Banku narodowego w mon. kon. 6let. po 5%	103 —	103 25
10 „ 5%	97 50	98 —
przeznacz. do los. po 5%	91.—	91 50
Banku narodowego w wal. austr. na 12 m. 5% za 100 zł.	—.—	—.—
przez. do los. po 5% .	86.—	86 25
Gal. Tow. kred. po 4% . .	79.—	80.—

5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.

	pien.	towar.
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	98.50	99.—
detto detto w srebrze uproc. za 100 zł. w. a.	102 90	103.10
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	145.50	146.—
Kol. półn. po 100 zł. m. k.	96.—	96 50
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	139.—	139 25
Kol. Gloggn. za 100 zł. .	81.50	82.50
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	99.—	—.—
Lloyda za 100 zł. .	90.—	91.—

6. Losy.

	pien.	towar.
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	130 30	130.50
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	99 75	100 25
Pożycz. Trye. po 100 zł. w. a.	126.	127.—
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	38 75	39. —
Esterhazego po 40 zł. m. k.	100.—	100 50
Salma „ 40 „ „	39 25	39 75
Palfiego „ 40 „ „	39 50	39.75
Clarego „ 40 „ „	37. —	37.50
St. Genois „ 40 „ „	37 25	37 50
Windischgrätza 20 zł. „	22 50	23 —
Waldsteina 20 „ „	24 75	25 25
Keglevicha 10 „ „	16 75	17 —

Weksle.

(Na 3 miesiące.)

	pien.	towar.
Amsterdam za 100 zł. hol.	—.—	—
Augsburg za 100 zł. w. p.-n	116 15	116.35
Berlin za 100 tal. . . .	—.—	—.—
Wrocław za 100 tal. . .	—.—	—.—
Frankfurt za 100 zł. w. p.-n	116 40	116.60
Genua za 100 lir. piem. .	—.—	—.—
Hamburg za 100 M. B. .	102 50	102 70
Lipsk za 100 tal. . . .	—.—	—.—
Liwurna za 100 lir. tosk.	—.—	—.—
Londyn za 10 ft. szt . .	137 60	137 70
Lugdun za 100 fr. . .	—.—	—.—
Medyolan za 100 zl. w. a.	—.—	—.—
Marsylia za 100 fr. . . .	54.55	54 60
Paryż za 100 fr. . . .	54 60	54.60
Praga za 100 zł. w. a. .	—.—	—.—
Tryest za 100 zł. w. a. .	—.—	—.—
Wenecya za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
(31 dni po ukazaniu.)		
Bukareszt za 100 piast. wol.	—.—	—.—
Konstantynopol za 100 piast. tur.		—.—

Kurs złota.

	pien.	towar.
Dukaty ces. men. . . .	6.54½	6.55
dtto. pełnej wagi . .	6.54	6.54½
Korona	19.—	19.05
20frankówka	10.99	11.01
Rosyjski impery.	11.25	11.27
Talar związkowy . .	2.05	2 05½
Srebro	136.50	136 75
Kurs korony w k. kasach	13 zł. 50 c.	

KRONIKA.

(Przepisy względem zwiedzania wystawy londyńskiej.) Komisya wystawy przemysłowej londyńskiej ogłasza mnóstwo przepisów odnoszących się do zwiedzania gmachu i przywozu towarów przed otwarciem wystawy; tak n. p.: Bez szczególnego pozwolenia nikt nie będzie wpuszczonym, a pozwolenie to, o które u odnośnej komisyi swojego kraju starać się należy, ułatwi wstęp do odpowiedniej części, a nie do całego gmachu, i może służyć tylko temu, na którego imię jest wystawione. Żadne datki dobrowolne istnieć nie będą. Przyjęcie przedmiotów na wystawę podlega nadzorowi urzędników celnych. Każda paka powinna być opatrzona nazwiskiem kraju i oddziału do którego należy, a jeszcze lepiej, nazwiskiem przysyłającego. Opakowanie ma być uprzątnięte z gmachu na koszt właściciela przedmiotu nadesłanego, do czego termin komisye pojedyncze oznaczą. Jeżeli termin dotrzymany nie będzie, wolno będzie komisyi sprzedać opakowania na rzecz funduszu wystawy. Brać z sobą zapałki do gmachu i palić tytoń, zabroniono.

(Drut na telegraf podwodny.) Niejaki p. Duncan w Anglii otrzymał patent na nowy rodzaj podwodnego drutu telegraficznego, który ma odpowiadać wszelkim wymaganiom. Zamiast zewnętrznej powłoki druta żelaznego używa pan Duncan trzciny Ratanowej, która Chinom i Malayom służy do rozmaitego użytku, i znajduje się obficie w południowej Bengaliii, w Ceylonie, Singapurze i w Chinach, a zwykła jej długość bywa 50 stóp i więcej; przytem jest kora jej tak twarda, że ani woda ani owady nie mogą jej uszkodzić. Wynalazca spaja tę trzcinę jakimś giętkim przyrządem i oplata tem, miasto dawniejszych drutów żelaznych, konduktory wraz z ich powłokami z kauczuku lub guttaperki i nalepionych mazią kłaków. Ta metoda ma podług podania wynalazcy nastręczać rozmaite korzyści. Drut, dla większej lekkości swojej; niezanurza się przy spuszczaniu pionowo w głąb, przezco zmniejsza się niebezpieczeństwo urwania, a mimo to jednak niejest drut znowu tak lekki, by mógł utrzymać się dłuższy czas w stanie chwiejności. Trzcina, niebędąc przewodnikiem elektryczności, nie zagrzeje się wcale na okręcie, i uchroni drut od niebezpieczeństwa, jakie mu zagraża w czasie transportu. Nakoniec jest materyał ten nierównie tańszy niż używany dotąd do fabrykacyi drutów telegraficznych.

Wykaz

przychodów c. k. uprzyw. galicyjskiej żelaznej kolei „Karola Ludwika.“
Przestrzeń obrotu 47½ mil.

Miesiąc	Komunikacya osób: Liczba podróżnych	wal. aust. zł.	c.	Transport towarów: cetnary celne	wal. aust. zł.	c.	Razem wal. aust. zł.	c.
Lutego 1862 . . .	20.177	54.486	53	*400.703	217.222	67	271.708	60
Do tego od 1 do 31. stycznia 1862 . . .	18.913	50.616	86	429.409	220.522	79	271.139	65
Razem . .	39.090	105.103	39	830.112	437.744	86	542.848	25
Przychód brutto w lutym 1861 (z przestrzeni 34½ mil) wynosił							166.129	56

*) Prócz tego transportowano 10.412 cetnarów celnych różnych ładunków rządowych bez policzenia należytości frachtowej.

Wiedeń, 1. marca 1862.

C. k. uprzyw. galic. kolej żelazna „Karola Ludwika“.

(Dodatek)